



DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado	Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	A1 A3	B1 B3 B8
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	A1 A3 A6	B1 B3 B7 B11 B13 B15 B16 B17 B20
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A3	B1 B2 B3 B9 B15 B16 B17
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	A1 A3	B1 B3 B13 B15 B16 B17
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	A1 A3 A11	B1 B3 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A3	B1 B3 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A5	B1 B2 B3 B7 B9 B13 B14 B15 B16 B17

8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19
9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A1 A3	B1 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A1 A3	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A1 A3	B1 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19 B20

13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	A1 A3	B1 B3 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
14. Adquirir formación literaria.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B13 B15 B16 B17 B21
15. Comprender o feito literario.	A1 A3	B1 B2 B3 B13 B14 B15 B17 B21
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	A1 A3	B1 B2 B3 B8 B9 B12 B13 B14 B15
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B21

Contidos

Tema

1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3. A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	25	35	60
Traballos tutelados	14	31	45
Sesión maxistral	15	26	41
Outras	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballos tutelados	-Elaboración de textos (poético, narrativo, ensaístico) e comentario de textos: relato, poesía. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas obrigatorias.
Sesión maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.

Traballos tutelados	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.
---------------------	--

Probas	Descrición
Outras	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	-Elaboración dun comentario (dun texto narrativo ou dun texto poético).	30
Traballos tutelados	-Elaboración dun texto creativo (un soneto, un conto ou unha reflexión ensaística). A modalidade debe ser distinta da que se elixiu para o comentario.	30
Sesión maxistral	Asistencia e participación	10
Outras	-Exame. Breve resumo dos fitos principais da literatura galega. -Breve reflexión escrita a partir dalgunhas lecturas de clásicos da literatura galega.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

CALENDARIO DE EXAMES

Primeira Convocatoria:

-Presentación dos Comentarios e dos Textos Creativos: data límite **19 de maio de 2015**

-Exame final: **19 de maio de 2015**, 16'00 h.

Segunda Convocatoria:

-Presentación dos Comentarios e dos Textos Creativos: data límite **30 de xuño de 2015**

-Exame final 2ª Convocatoria: **30 de xuño de 2015**, 12'00 h.

ORIENTACIÓNS AO ALUMNADO

O exame final será obrigatorio para todos. O mínimo acadado nesa proba para poder sumar as notas obtidas nos traballos de curso é de 4 puntos.

Os alumnos que non asistan a clases terán que facer os mesmos traballos que os asistentes, e obter, como mínimo, un 5 no exame.

As actividades/competencias /probas non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na segunda convocatoria. Consérvanse as puntuacións previamente conseguidas.

A segunda convocatoria consistirá nun exame teórico-práctico. A cualificación mínima: 5.

Bibliografía. Fontes de información

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Santiago de Compostela: Sotelo Blanco,

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Vigo: Xerais,

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Vigo: Galaxia,

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Vigo: Xerais,

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Vigo: Xerais,

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Gramáticas e manuais

- Feixóo, X. (2004): *Gramática da lingua galega. Síntese práctica*. Vigo: Xerais

Dicionarios

- Carballeira Anllo, X. M^a (coord.) (2009): *Gran Dicionario Xerais da Lingua*. Vigo: Xerais

- Castro, L. (2006). *Dicionario Xerais galego-castelán, castelán-galego*. Vigo: Xerais

- López, C. e Soto, R. (2008): *Dicionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais

- Palacio, X. e Xove, X. (2005): *Dicionario da lingua galega*. Vigo: Obradoiro-Santillana

Historia da lingua e Lingua e Sociedade

- Appel, R. e Muysken, P. (1996): *Bilingüismo y contacto de lenguas*. Barcelona: Ariel

- Costas, X. H. (coord.) (2009): *55 mentiras sobre a lingua galega*. Ames: Laiovento

- Fernández Rei, F. (1991): *Dialectoloxía da lingua galega*. Vigo: Xerais

- Núñez Singala, M. (2009): *En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega*. Vigo: Galaxia

Literatura

- Gómez Sánchez, A. e Queixas Zas, M. (2001): *Historia xeral da literatura galega*. Vigo: A Nosa Terra

- Rodríguez Fer, C. (1989): *Poesía galega. Crítica e metodoloxía*. Vigo: Xerais

Literatura popular

- Blanco, D. (1994): *Historia da literatura popular galega*. Santiago de Compostela: Universidade

- Ferro Ruibal, X. (1998): *Refraneiro galego básico*. Vigo: Galaxia

- Requeixo, A. (2002): A literatura galega de transmisión oral. *Moenia* 8, pp. 209 - 221

Didáctica

- Cassany, D. (1993): *Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito*. Barcelona: Graó

- Muñoz, B., Sarmiento, M. e Alonso, S. (2004): *Expresión escrita*. Vigo: Xerais

- Rodari, G. (1999): *Gramática da fantasía*. Pontevedra: Kalandraka

Recursos na rede

- <http://www.realacademiagalega.org/diccionario#inicio.do>

- <http://www.edu.xunta.es>

- <http://www.culturagalega.org/arquivos/cdsg/loia>

- <http://www.cirp.es>

- <http://www.bvg.udc.es>

- <http://www.aelg.org/Centrodoc/mainPage.do>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Outros comentarios

A ficha persoal do alumno coa foto debe entregarse na primeira semana de curso.
